

Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki

RAPORT

Z REALIZACJI MIEJSKIEGO PROGRAMU

PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

NA LATA 2019-2021

ZA ROK 2019

Spis treści

I.	Wstęp	5
II.	Dane sprawozdawcze podmiotów i instytucji publicznych za rok 2019.....	6
III.	Realizacja zadań miejskiego programu	11
	Zadanie I. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.....	11
	I.1. Organizacja grup wsparcia – terapii grupowych dla młodzieży oraz osób dorosłych	12
	I.2. Wsparcie wychowawczo-terapeutyczne rodzin poprzez organizację warsztatów lub spotkań	13
	I.3. Prowadzenie całodobowego dyżuru w zakresie pomocy terapeutyczno-psychologicznej	14
	I.4. Wspieranie działalności stowarzyszeń abstynenckich w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień.....	14
	Zadanie II. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży.	15
	II.1. Multimedialne programy, warsztaty profilaktyczne z zakresu zapobiegania narkomanii skierowane do dzieci i młodzieży.....	15
	II.2. Działania informacyjne, edukacyjne oraz szkoleniowe z zakresu uzależnień od środków psychotropowych	16
	II.3. Upowszechnianie wiedzy na temat środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych oraz skutków ich zażywania poprzez różne formy m.in. zajęcia interaktywne, konkursy, projekty.....	16
	II.4. Przeprowadzenie diagnozy problemów uzależnień od środków psychotropowych wśród mieszkańców, dzieci i młodzieży na terenie miasta Tomaszowa Mazowieckiego.....	17
	II.5. Współpraca ze służbami mundurowymi z zakresie działań edukacyjnych i na rzecz bezpieczeństwa w szkołach oraz miejscach publicznych.....	17
	II.6. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii.....	17
	II.7. Organizacja zajęć pozalekcyjnych, kół zainteresowań oraz świetlic dla dzieci i młodzieży jako alternatywna forma spędzania czasu wolnego.....	18
	II.8. Wspieranie programów profilaktycznych w placówkach oświatowo-wychowawczych dla dzieci i młodzieży , ich rodziców oraz nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem programów rekomendowanych.....	19

II.9. Organizacja spotkań dla młodzieży z udziałem specjalistów i osób, które wyszły z nałogu.....	20
II.10. Organizacja akcji i kampanii edukacyjnych z zakresu uzależnień od środków psychoaktywnych i promujących zdrowy tryb życia.....	21
II.11. Organizacja warsztatów dla młodzieży z zakresu umiejętności radzenia sobie ze stresem oraz warsztaty asertywności.....	21
II.12. Współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi, kościołami i związkami wyznaniowymi w zakresie zapobiegania narkomanii w formie organizacji spotkań, konferencji, seminariów, których celem będzie zwiększenie wiedzy oraz wymiana doświadczeń.....	21
II.13. Warsztaty profilaktyczne i psycho-rozwojowe dostosowane do uczniów szkół podstawowych.....	22
II.14. Upowszechnianie informacji na temat form pomocy dla osób uzależnionych i ich bliskich.....	22
II.15. Organizacja wypoczynku w okresie ferii zimowych i wakacji z elementami profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży z terenu miasta Tomaszowa Mazowieckiego.....	22
II.16. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży.....	24
II.17. Organizacja i finansowanie przedstawień teatralnych z zakresu profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży.....	25
II.18. Utworzenie młodzieżowego zespołu ds. profilaktyki uzależnień.....	26
II.19. Finansowanie filmów edukacyjno – profilaktycznych dla młodzieży.....	26
Zadanie III. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.....	26
III.1. Działania edukacyjne dla rodziców w celu rozwijania umiejętności wychowawczych.....	26
III.2. Prowadzenie punktów konsultacyjnych udzielających pomocy osobom uzależnionym lub zagrożonym uzależnieniem od substancji psychoaktywnych oraz ich rodzinom.....	26
III.3. Finansowanie zatrudnienia specjalistów udzielających pomocy osobom uzależnionym oraz osobom doświadczającym przemocy oraz ich bliskich.....	27
III.4. Prowadzenie działań związanych z pomocą psychologiczną i prawną na rzecz rodzin i osób zagrożonych uzależnieniem.....	28
Zadanie IV. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego	29
IV.1. Objęcie wsparciem socjalnym i pomocą społeczną osób uzależnionych i ich rodzin	

.....	29
IV.2. Organizacja akcji, pikników promujących zdrowy styl życia wolny od uzależnień i sprzyjających integracji ze środowiskiem lokalnym	30
IV. Podsumowanie.....	31
V. Wykonanie planu wydatków za rok 2019 na realizację zadań określonych w „Miejskim Programie Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2019-2021”	.32

I. Wstęp

Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2019 – 2021 został przyjęty Uchwałą Nr IV/38/2019 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 17 stycznia 2019 roku. Uwzględniał on cele operacyjne określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020, dotyczące Krajowego Programu Przeciwdziałaniu Narkomanii oraz stanowił integralną część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tomaszowa Mazowieckiego na lata 2016-2020.

Poniższy raport przedstawia zrealizowane w 2019 roku działania profilaktyczno-edukacyjne przy współpracy instytucji publicznych, podmiotów i organizacji pozarządowych.

Koordynatorem programu był Wydział Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia Urzędu Miasta w Tomaszowie Mazowieckim.

Adresatami programu byli mieszkańcy miasta Tomaszowa Mazowieckiego, w tym :

- ❖ dzieci i młodzież;
- ❖ rodzice i opiekunowie;
- ❖ nauczyciele, wychowawcy, pedagodzy szkolni;
- ❖ dorośli mieszkańcy miasta;
- ❖ osoby uzależnione i zagrożone uzależnieniem od środków psychoaktywnych i ich rodziny.

Realizatorzy Programu:

- ❖ Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki;
- ❖ Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- ❖ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- ❖ Komenda Powiatowa Policji,
- ❖ Sąd Rejonowy,
- ❖ Państwowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna,
- ❖ Tomaszowskie Centrum Zdrowia Sp. z o.o.,
- ❖ Placówki oświatowe z terenu miasta,
- ❖ Fundacja „Aby nikt nie zginął”,

- ❖ Fundacja „Arka Nadziei”,
- ❖ Abstynenckie Stowarzyszenie Klubu Wzajemnej Pomocy Ala;
- ❖ Stowarzyszenie Abstynenckie Azyl.

II. Dane sprawozdawcze podmiotów i instytucji publicznych za rok 2019

NZOZ Tomaszowskie Centrum Zdrowia Sp. z o.o.

Oddział psychiatryczny:

- Liczba osób uzależnionych, które skorzystały z leczenia w oddziale z podziałem na płeć: 43 mężczyzn i 8 kobiet.
- Wysokość kosztów poniesionych przez na leczenie osób uzależnionych od narkotyków wyniósł **88.994,31 zł.** (wartość osobodni wg. NFZ pacjentów leczonych z w/w powodu).

Państwowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna

Państwowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna prowadziła następujące działania profilaktyczne:

- kampania „Jasne jak słońce” - dystrybucja plakatów informacyjno-edukacyjnych w przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjalnych oraz średnich do kampanii prowadzonej przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny (18 plakatów);
- profilaktyka używania substancji psychoaktywnych:
  - dystrybucja ulotek o tematyce antydopalaczowej w szkołach;
  - cyklicznie wyświetlany spot na monitorze LCD na głównych holu w SP nr 10 w TM (900 osób w skali całego roku);
  - utworzenie punktu informacyjnego na siłowni w PCAS (200 sztuk ulotek, 1 plakat), w NZOZ Centrum Zdrowia w TM(250 osób, 50 sztuk ulotek);
  - rozdawnictwo ulotek i plakatów w zakładach pracy;
  - spot antydopalaczowy wyświetlany cyklicznie na monitorze LCD w II LO (400 uczniów);

- punkt konsultacyjno-informacyjny festyn Cekanów + informacje media (100 osób), festyn Wiaderno (130 osób), festyn Chorzęcin (100 osób);
- infografika dot. dopalaczy na stronie fb PSSE;
- utworzenie punktu informacyjnego w PSSE;
- organizacja spotkania dla pedagogów i nauczycieli powiatu tomaszowskiego z panem J. Rychterem;
- dystrybucja ulotek i broszur „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu” (60 szt. ulotek i 50 szt. broszur);
- zaproszenie na warsztaty profilaktyczno-muzyczne „Wciąga nas HIP-HOP, narkotyki NIE”;
- utworzenie kącika edukacyjnego dla rodziców oraz wychowanków bursy (132 osoby – rodzice, wychowankowie, opiekunowie);
- informacja fb PSSE dot. „Dopalacze kradną życie. Alternatywa dla dopalaczy”;
- rozesłanie maili do dyrektorów szkół z zaproszeniem do udziału w realizacji kampanii „Dopalaczom mówimy STOP – wybieramy zdrowie” (40 szkół);
- organizacja szkolenia z dopalaczy i narkotyków dla pedagogów i nauczycieli (80 osób);
- dystrybucja broszur „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu” (58 sztuk);
- spotkanie profilaktyczne pt. „Żyj bez papierosa” w Powiatowym Centrum Animacji Społecznej przy współpracy Fundacji Poranek połączony z rozdawnictwem materiałów, badaniem smokolajzerem, użyciem alko gogli;
- profilaktyka palenia tytoniu – spotkania profilaktyczne pt. „Żyj bez papierosa” połączone z rozdawnictwem materiałów, badaniem smokolajzerem, użyciem alko gogli;
- „Bezpieczne wakacje 2019”;
- „Bezpieczny wypoczynek zimowy dzieci i młodzieży”

Komenda Powiatowa Policji

Zatrzymano 7 osób nieletnich pod wpływem narkotyków i przekazano pod opiekę opiekunów z podziałem na 3 mężczyzn i 4 kobiety.

Sąd Rejonowy

W III Wydziale Rodzinnym i Nieletnich Sądu Rejonowego nie były rozpoznawane sprawy o zastosowanie leczenia odwykowego z powodu uzależnienia z powodu nadużywania narkotyków, ponieważ brak przepisów dotyczących leczenia.

Fundacja „Arka Nadziei”

- program z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym głównie dotyczący przeciwdziałania narkomanii. W ramach programu pełnione były cotygodniowe dyżury w siedzibie Fundacji . Podczas dyżurów udzielono 287 porad oraz przeprowadzono 271 testów na obecność narkotyków metodą immunochromatograficzną.
- liczba osób, które skorzystały z pomocy fundacji: mężczyzn **36**, kobiet **21**;
- liczba osób współuzależnionych, które skorzystały z pomocy fundacji: mężczyzn **9**, kobiet **31**;
- liczba dzieci, które skorzystały z pomocy fundacji: mężczyzn **22**, kobiet **19**;
- liczba młodzieży, które skorzystały z pomocy fundacji: mężczyzn **76**, kobiet **31**;
- realizacja trzech programów terapeutycznych Narodowego Programu Zdrowia rekomendowane i współfinansowane przez Ministra Zdrowia:
  - 1) Program readaptacyjny dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych po skończonej terapii i ich bliskich 2019. W programie brało udział 12 osób uzależnionych i 12 rodziców.
  - 2) Program „Fred goes net” 2019 program wczesnej interwencji dla młodych osób po raz pierwszy używających środków psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, dopalacze). W programie wzięło udział 80 osób w wieku od 15 do 19 lat z terenu miasta Tomaszowa Mazowieckiego.
  - 3) Program CANDIS dla użytkowników przetworów konopi od 16 r.ż. 2019. W programie wzięło udział 17 osób w wieku 16 do 34 lat z terenu miasta Tomaszowa Mazowieckiego.

Placówki Oświatowe

W roku szkolnym 2018/2019 oprócz obowiązujących szkolnych programów wychowawczo-profilaktycznych, zrealizowane w szkołach były następujące programy profilaktyczne:

Tabela 1. Programy profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom realizowane w roku szkolnym 2018/2019 w placówkach oświatowych.

placówka oświatowa	nazwa programu	liczba uczniów	liczba nauczycieli	liczba rodziców
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1	„Trzymaj Formę”	179	3	25
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2	„Podstawy wiedzy o FAS”	78	4	0
	„Uczniowska Akademia Trzeźwości”	66	4	0
	Warsztaty KROKUS	70	3	0
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 5	„Trzymaj formę”	120	40	100
	„Młodzież na rozdrożu”	60	0	0
	„Bieg po zdrowie”	80	0	0
	„Bądźmy poszukiwaczami autorytetu”	140	0	0
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 6	„Młodzież na rozdrożu”	28	5	0
	„Aby nikt nie zginął”	281	4	0
	„Trzymaj formę”	Brak danych	Brak danych	Brak danych
	„Spójrz inaczej”	76	6	0
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 7	zajęcia w ramach wychowania do życia w rodzinie	400	0	0
	„Dopalaczom mówimy STOP- wybieramy zdrowie”	20	1	15
	„Archipelag Skarbów”	280	12	40
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 8	„Wiosenny mam talent”	418	27	0
	Warsztaty profilaktyczne „Krokus”	94	6	0
	Podnoszenie świadomości pedagogicznej rodziców	0	2	31
	„Trzymaj formę”	232	36	40

Raport z realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2019 - 2021
za 2019 rok

Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 9	„Dopalaczom mówimy stop. Wybieramy zdrowie”	38	0	0
	„Bieg po zdrowie”	39	0	0
	„Archipelag Skarbów”	86	0	86
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 10	„Archipelag Skarbów”	120	8	50
	„Celuj empatią w mowę nienawiści”	80	30	0
	„Laboratorium pasji i talentów” prowadzone przez fundację „Aby nikt nie zginął”	50	2	0
	„Młodzież na rozdrożu”	25	2	0
	„Uczniowska Akademia Trzeźwości”	60	4	0
Szkoła Podstawowa nr 10 im. Tomaszowskich Olimpijczyków	FAS – płodowy zespół alkoholowy	120	0	0
	„Aby nikt nie zginął”- „Laboratorium pasji i talentów”	235	0	0
	„Młodzieżowa Akademia Trzeźwości”	140	0	0
	„Łódź Ratunkowa”	230	0	0
	Spotkanie dotyczące ochrony dzieci przed współczesnymi zagrożeniami	0	0	40
	„Odpowiedzialność prawna nieletnich”	100	0	0
	Szkolenie KROKUS	75	0	0
	Szkolenie na temat zachowań destrukcyjnych i zagrożeń wśród dzieci i młodzieży	17	0	0
	„Młodzież na rozdrożu”	25	0	0
	„Aby nikt nie zginął”	198	0	0
	Procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych	0	0	20
„Pomarańczowa Linia”	Brak danych	Brak danych	Brak danych	

Źródło: Dane zebrane z placówek oświatowych.

III. REALIZACJA ZADAŃ MIEJSKIEGO PROGRAMU

Zadanie I: Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem

I.1. Organizacja grup wsparcia – terapii grupowych dla młodzieży oraz osób dorosłych.

- W Abstynenckim Stowarzyszeniu Klubu Wzajemnej Pomocy ALA prowadzone były:
  - 1) maratony dla osób uzależnionych. Maratony te były formą pomocy, polegającą na spotkaniach ze specjalistą, który pomagał dostrzec kłopoty życiowe, zdobyć wiedzę na temat uzależnienia oraz sposobów radzenia sobie z zaistniałą sytuacją życiową. W 4 maratonach dla osób uzależnionych udział wzięło **30** osób.
  - 2) maratony dla osób współuzależnionych pozwalające wesprzeć rodziny uzależnionych w rozumieniu choroby, znalezieniu sposobów na lepsze radzenie sobie w życiu, pomimo tak trudnego doświadczenia, jakim jest życie z osobą uzależnioną oraz nauki konstruktywnego radzenia sobie z uczuciami. W 3 maratonach dla osób współuzależnionych udział wzięło **17** osób.
  - 3) spotkania grupowe osób uzależnionych od hazardu polegały na wymianie doświadczeń z innymi hazardzistami mającymi długą abstynencję od gier, dotyczyły wychodzenia z uzależnienia a także pomoc psychologa w zaakceptowaniu tożsamości hazardzisty. Podczas rozmów z hazardzistami uczestniczyła jako wolontariusz psycholog, która poprzez rozmowy pomogła w zaakceptowaniu przez uczestnika bycie hazardzistą, co pozwoliło im podjąć decyzję o leczeniu. W ramach punktu pomocy i poradnictwa psychologicznego przeprowadzono **2** spotkania, w których uczestniczyło po **6** osób.
- Stowarzyszenie Abstynenckie „Azy!” prowadziło:
  - 1) grupę AL-Anon dla kobiet żyjących na co dzień z osobą uzależnioną. Spotkania odbywały się w każdy wtorek po półtorej godziny (łącznie **48** mityngów). Spotkania prowadzone były przez koordynatora wytypowanego przez grupę. W mityngach grupy Al -Anon uczestniczyło od 3 do 8 osób współuzależnionych raz w tygodniu.

- 2) grupę AA dla osób uzależnionych. Odbyło się **50** mityngów, w których uczestniczyło od **20** do **35** osób uzależnionych raz w tygodniu. Spotkania grupy prowadził koordynator wyłoniony spośród członków grupy. Grupa podczas spotkań analizowała procesy nawrotów picia, czynników zakłócających proces trzeźwienia oraz wspierała osoby rozpoczynające swoją drogę w trzeźwości.
  - 3) zajęcia skierowane do dzieci i młodzieży ze środowisk patologicznych oraz zagrożonych chorobą alkoholową i patologiami społecznymi. Pedagog ukazywał dzieciom zagrożenia środowiska domowego i młodzieżowego wskazując jednocześnie konkretne modele zapobiegania tym zjawiskom, radzenia sobie z nimi. Na zajęciach wprowadzone były elementy terapii zajęciowej obejmujące zajęcia ruchowe, manualne, plastyczne, muzyczne. Grupa spotykała się raz w tygodniu, średnio uczestniczyło 10-12 dzieci i młodzieży.
- Terapia grupowa wsparcia kobiet pn. „Specyfika uzależnienia kobiet” prowadzona przez certyfikowaną terapeutkę uzależnień. W okresie od 10.06.2019r. do 31.08.2019r. odbyły się 33 godziny spotkań, w których łącznie udział wzięły 73 kobiety. W okresie od 02.09.2019r. do 09.12.2019r. odbyło się 45 godzin terapii, w których udział wzięło 114 kobiet. Uczestniczki pracowały nad zapoznaniem się ze specyfiką uzależnienia kobiet, trzeźwieniem w różnych obszarach i fazach nałogu, motywacją do trzeźwienia i poczuciem własnej wartości. Kobiety pracowały nad problemami, z którymi nie mogły sobie poradzić, nad zdrowiem, poczuciem własnej wartości, nad poczuciem wstydu, nad przemocą w rodzinie, „picie i trzeźwienie a moja kobiecość”, trudnościami związanymi z leczeniem, zależnością od mężczyzny oraz planowaniem szczęśliwego życia.
  - Grupy wsparcia dla osób uzależnionych prowadzone były w 3 parafiach w Tomaszowie Mazowieckim działające przy: Parafii Najświętszego Serca Jezusowego, w tej Parafii nieprzerwanie od lat działa grupa DAR, na którą składa się męska grupa AA oraz żeńska grupa AL-Anon; Parafii św. Jadwigi Królowej działała grupa AA zarówno dla mężczyzn jak i dla kobiet; Parafii pw. św. Antoniego Padewskiego, św. Stanisława Biskupa i Męczennika oraz Matki Boskiej Różańcowej.

Wskaźnik: liczba grup wsparcia 10.

I.2. Wsparcie wychowawczo – terapeutyczne rodzin poprzez organizację warsztatów lub spotkań.

W ramach **Klubu Integracji Społecznej** funkcjonującego w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej grupa **17** beneficjentów MOPS biorących udział w pracach społecznie-użytecznych wzięła udział w 4 warsztatach z doradcą zawodowym Powiatowego Urzędu Pracy. Pomoc udzielona była osobom długotrwale bezrobotnym i zagrożonym wykluczeniem społecznym, korzystającym z pomocy MOPS. Były to również osoby uzależnione i współuzależnione. W ramach pomocy dla osób bezrobotnych biorących udział w pracach społecznie użytecznych zorganizowano 4 warsztaty z doradcą zawodowym Powiatowego Urzędu Pracy nt.:

- ✓ „Metody i sposoby poszukiwania pracy”;
- ✓ warsztaty z wykładowcą Centrum Nauki i Biznesu „Żak” – „Bezpłatna edukacja dla dorosłych poprawianie swojego wizerunku”;
- ✓ warsztaty z psychologiem – „Manipulacje w dzisiejszym świecie. Jak się przed nimi bronić”;
- ✓ warsztaty z członkiem Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - „Jak nie popaść w uzależnienie od alkoholu”.

Wskaźnik: liczba spotkań lub warsztatów 4.

I.3. Prowadzenie całodobowego dyżuru w zakresie pomocy terapeutyczno-psychologicznej.

W ramach upowszechniania informacji zostały wydrukowane broszury teleadresowe z ogólnopolskimi infoliniami: Biuro Służby Krajowej Anonimowych Alkoholików w Polsce, Niebieska Linia, Pomarańczowa Linia, krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, telefon zaufania dla osób uzależnionych od hazardu, internetu, seksu, zakupów, pracy i jedzenia. Broszury zawierały dane teleadresowe o możliwości uzyskania pomocy w instytucjach i organizacjach pozarządowych działających na terenie miasta Tomaszowa Mazowieckiego.

Wskaźnik: liczba osób objętych pomocą – brak danych.

I.4. Wpieranie działalności stowarzyszeń abstynenckich w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień.

W ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym udzielono wsparcia poniższej organizacji. Dotacja została udzielona z klasyfikacji budżetowej Dział 851 Ochrona Zdrowia, rozdział 85153– zwalczanie narkomanii.

Tabela 1. Wpieranie działalności organizacji pozarządowej w zakresie zwalczania narkomanii.

lp.	nazwa organizacji	nazwa zadania	kwota wydatkowana (zł)
1.	Fundacja „Aby nikt nie zginął”	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży	30.000,00 zł
	Razem		30.000,00 zł

Źródło: Dane zebrane z Wydziału Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia Urzędu Miasta w Tomaszowie Mazowieckim.

Wskaźnik: kwota środków finansowych 30.000,00zł.

Zadanie II: Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

II.1. Multimedialne programy, warsztaty profilaktyczne z zakresu zapobiegania narkomanii skierowane do dzieci i młodzieży.

Program profilaktyczno-wychowawczy dla młodzieży pt. „Laboratorium pasji i talentu” obejmował cykl 9 warsztatów podczas których poprzez spotkanie z ciekawą osobą mieli możliwość zobaczenia rozwiniętego talentu, odkrycia swojego potencjału, poczucia własnej wartości, doświadczenia trudu rozwoju, który ma zmotywować do podejmowania wysiłku w pracy, nauce i rozwijaniu zainteresowań i pasji.

Zrealizowano 9 warsztatów:

- „Pokochaj siebie” – warsztaty z dobrego stylu ubioru;
- „Zamienić nałóg na pasję cz. 1” – warsztaty z udziałem byłego narkomana, aktualnie założyciela sportowego stowarzyszenia sportowego;
- „Talent, Pasja, Trud” – zajęcia plastyczne z udziałem artystki, terapeutki zajęciowej, osoby która osobiście doświadcza niepełnosprawności;
- „Otwórz się i zagraj siebie” – warsztaty z zakresu produkcji i twórczości muzycznej;
- „Zamienić nałóg na pasję cz. 2” – warsztaty z udziałem artysty zaklinacza baniek;
- spotkanie z mecenasem, który w formie warsztatu z prawa i rozwiązywania konfliktów, opowiedział własną historię drogi od osoby żyjącej na granicy przestrzegania prawa do pracy prawnika;
- spotkanie z muzykiem, perkusistą, który pokazał jak poprzez trud nauki gry na instrumencie można przejść drogę od osoby mieszkającej na wsi do muzyka, który gra aktualnie w zespole koncertującego w Polsce;
- warsztaty z tańca i animacji flagami;
- spotkanie z instruktorem i adeptem jazdy na rolkach, warsztaty pt. „Mikołaj w rolkach”.

Wskaźnik: Liczba osób – 257.

II.2. Działania informacyjne, edukacyjne oraz szkoleniowe z zakresu uzależnień od środków psychoaktywnych.

- program profilaktyki zintegrowanej „Archipelag Skarbów” dla pedagogów i rodziców uczniów z ZSP nr 9 oraz ZSP nr 7 w Tomaszowie Mazowieckim;
- szkolenie z zakresu narkomanii i dopalaczy pn. „Młodzież i substancje psychoaktywne – diagnoza, profilaktyka i interwencja”;
- spektakl profilaktyczny „Pod powierzchnią” wystawiony 2 razy;
- przeprowadzenie panelu dyskusyjnego dla rodziców i przedstawicieli instytucji z zakresu dopalaczy i narkotyków po wystawieniu spektaklu „Pod powierzchnią”;

Wskaźnik: liczba działań 5.

II.3. Upowszechnienie wiedzy na temat środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych oraz skutków ich zażywania poprzez różne formy m.in. zajęcia interaktywne, konkursy, projekty.

W ramach realizacji Archipelagu Skarbów odbyło się spotkanie dla rodziców o charakterze wykładu w oparciu o prezentację multimedialną. W spotkaniu wzięło udział 20 rodziców. Na spotkaniu wszyscy rodzice otrzymali ulotkę profilaktyczną „Przewodnik po dżungli kontaktów z nastolatkiem”.

Wskaźnik: liczba działań - 1

II.4 Przeprowadzenie diagnozy problemów uzależnień od środków psychoaktywnych wśród mieszkańców, dzieci i młodzieży na terenie miasta Tomaszowa Mazowieckiego.

Diagnoza problemów związanych z zażywaniem narkotyków wśród młodzieży została przeprowadzona w lutym 2019 roku przez Instytut Profilaktyki Zintegrowanej. W badaniu ankietowym wzięli udział uczniowie klas VII i VIII Szkoły Podstawowej nr 11 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 7 w Tomaszowie Mazowieckim. Łącznie w badaniach uczestniczyło 78 uczniów (45 dziewcząt, 33 chłopców). Badania te posłużyły do opracowania szczegółowej diagnozy dotyczącej pozytywnego potencjału oraz nasilenia zachowań ryzykownych i problemowych młodzieży, intencji tych zachowań, przekonań, postaw i wiedzy.

Wskaźnik: liczba dokumentów - 1 diagnoza

II.5 Współpraca ze służbami mundurowymi w zakresie działań edukacyjnych i na rzecz bezpieczeństwa w szkołach oraz miejscach publicznych.

Współpracowano ze służbami mundurowymi przy organizacji Dniu Dziecka, Pikniku Rodzinnego, Tomaszowskiego Forum Trzeźwości, w obchodach i uroczystościach Wojska Polskiego, Straży Miejskiej oraz Straży Pożarnej.

Komenda i Straż Miejska organizowała stoisko profilaktyczne, gdzie dzieci miały możliwość poznać pracę i zawód Policjanta i Strażnika, brały udział w konkursach profilaktycznych z zakresu wiedzy o bezpieczeństwie i społeczeństwie, a także otrzymały materiały i broszury, które były propagowane przez MSWiA, KGP czy KWP w Łodzi, dodatkową atrakcją było zapewnienie służbowych psów przewodników, czy koni służbowych.

Wskaźnik: liczba działań - 6

II.6. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii.

- Zorganizowanie konferencji STOP! UZALEŻNIENIOM dla przedstawicieli (33 osoby) podmiotów pracujących w obszarze uzależnień, celem było szerzenie wiedzy, umiejętności i narzędzi do pracy w sferze przeciwdziałania uzależnieniom, a zwłaszcza wspólne dokonanie w formie moderowanych warsztatów problemowych diagnozy i wypracowanie sposobów oraz narzędzi rozpoznawania zagrożenia uzależnieniami pojawiających się na poziomie myślenia i postaw zwłaszcza młodych ludzi ze szczególnym uwzględnieniem inicjacji alkoholowo-narkotykowej. W konferencji udział wzięło 3 moderatorów. W czasie konferencji podjęto działania mające na celu wypracowanie gotowych do wdrażania rozwiązań i wypracowanie założeń do Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Ich Bliskich na 2020 rok.
- W kwietniu przeprowadzono szkolenie dla kadry pedagogicznej (17osób) pn. „Rozwój talentów dzieci i młodzieży”, mającego na celu przygotowanie nauczycieli do przeprowadzania zajęć profilaktycznych dla uczniów. Szkolenie przeprowadzone przez firmę KROKUS.
- W ramach programu Archipelag Skarbów odbyło się szkolenie nauczycieli (20 osób) wraz z przekazaniem materiałów dydaktycznych do wykorzystania na godziny wychowawcze.

Wskaźnik: liczba osób - 70 osób.

II.7. Organizacja zajęć pozalekcyjnych, kół zainteresowań oraz świetlic dla dzieci i młodzieży jako alternatywna forma spędzania czasu wolnego.

- Podpisano umowę na organizację sportowych zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży z elementami profilaktyki uzależnień ze Stowarzyszeniem Abstynenckim „AZYL” . Głównym celem było propagowanie wśród dzieci i młodzieży idei trzeźwości, wyeliminowanie i zastąpienie pozytywnymi złych wzorców wyniesionych ze środowiska domowego, szkolnego, osiedlowego, przeciwdziałanie alkoholizmowi, narkomanii i

narastającej agresji poprzez motywowanie i zachęcanie dzieci i młodzieży do aktywności ruchowej i do uprawiania sportu.

- Podpisano umowę na zadanie program metodyczny pracy wychowawczej z młodzieżą z terenu miasta Tomaszowa Mazowieckiego ze Stowarzyszeniem Abstynenckim „AZYL” . Zrealizowano spotkania grupowe edukacyjno-profilaktyczne sprzyjające integracji grupowej, zajęcia rozbudzające i rozwijające pasje i zainteresowania artystyczne (teatr, taniec, muzyka), dostarczenie wiedzy o mechanizmach powstawania uzależnień, nauczanie metod i sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych, propagowanie idei wolontariatu poprzez udział w różnorodnych działaniach imprezach, przygotowanie spektaklu profilaktycznego, udział w warsztatach rozwijających umiejętności społeczne i aktorskie.
- W ramach zawartej z mistrzynią świata umowy na propagowanie biegania jako najprostszej formy spędzania czasu wolnego i zdrowego stylu życia odbywały się zajęcia sportowe pn. „Trening razem z Wandą Panfil”.
- Udzielono wsparcia finansowego na prowadzenie placówek wsparcia dziennego 4 organizacją pozarządowym na łączną kwotę 182.300,00 zł. Świetlice środowiskowe prowadziły wsparcie dla rodzin, poprzez objęcie dziecka opieką i wychowaniem. Zapewniły dzieciom z rodzin przeżywających lub zagrożonych kryzysem pomoc w organizacji czasu wolnego, pokonywania trudności szkolnych, radzenia sobie z zaburzeniami zachowania. Łącznie przebywało w placówkach wsparcia dziennego 135 dzieci.

Wskaźnik: Liczba osób - 305 osób.

II.8. Wspieranie programów profilaktycznych w placówkach oświatowo-wychowawczych dla dzieci i młodzieży, ich rodziców oraz nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem programów rekomendowanych.

W ramach zadania pn. „Działania informacyjne, edukacyjne oraz szkoleniowe w zakresie uzależnień od środków psychoaktywnych” fundacja „Aby nikt nie zginął” otrzymała dotację na przeprowadzenie działań profilaktycznych w placówkach oświatowych:

- W szkołach podstawowych na terenie miasta odbył się cykl 40 profilaktycznych spotkań informacyjno-edukacyjnych dla uczniów i rodziców pod wspólną nazwą „Uczniowska Akademia Trzeźwości”. W ramach programu zrealizowano 5 scenariuszy zajęć dedykowanych odrębnie dla poszczególnych roczników nauki.

Na cykl zajęć składały się takie programy jak:

- „Dziwny świat emocji”(emocje i ich związek z różnymi uzależnieniami) 11 spotkań,
- „Marysia z krainy bajek” (mity i fakty o narkotykach) 8 spotkań,
- „Łódź ratunkowa” (mechanizmy, przyczyny i fazy uzależnień) 7 spotkań,
- „Cyrk” (presja grupy-mechanizmy) 12 spotkań,
- „Rodzina przeciwko uzależnieniom” (program dotyczy sfery wartości, jakie realizujemy w środowisku rodzinnym oraz to jaki mają one wpływ na nasze życiowe wybory i postawy) 2 spotkania.

Łącznie liczba uczestników – 800 osób.

- realizacja rekomendowanego programu Unplugged– celem programu było ograniczenie używania substancji psychoaktywnych przez młodzież, zmiana postaw i opinii wobec używania substancji psychoaktywnych oraz zwiększenie kompetencji wychowawczych rodziców uczniów biorących udział w programie.
- realizacja rekomendowanego programu „Archipelag Skarbów” dla uczniów. Program profilaktyki zintegrowanej obejmował tematykę:
  - profilaktyka korzystania z substancji psychoaktywnych,
  - wychowanie ku miłości, dojrzałości budowaniu więzi i odpowiedzialności za swoją seksualność,
  - profilaktyka ciąży nastolatek i profilaktyka HIV/AIDS,
  - profilaktyka przemocy,
  - cele ogólnoprofilaktyczne.

Wskaźnik: liczba programów - 3 programów.

II.9. Organizacja spotkań dla młodzieży z udziałem specjalistów i osób, które wyszły z nałogu.

Odbyło się 12 spotkań dla młodzieży z raperem Rafałem Chmielewskim. Opowiadał on o swoim uzależnieniu i przestrodze dla innych przed zażywaniem narkotyków oraz jak ciężko

jest wyjść z nałogu. Spotkania te zorganizowane były po wystawieniu przez młodzież spektaklu profilaktycznego pt. „Pod powierzchnią” podczas którego zaprezentował swoje utwory.

Wskaźnik: Liczba spotkań 12

II.10. Organizacja akcji i kampanii edukacyjnych z zakresu uzależnień od środków psychoaktywnych i promujących zdrowy styl życia.

- Ogólnopolska kampania pod hasłem „Postaw na rodzinę” zorganizowana przez MOPS. W ramach kampanii odbył się:
  - piknik rodzinny w który uczestniczyło 79 rodzin – klientów MOPS w tym 164 dzieci.
  - w maju i czerwcu odbywały się warsztaty dla rodziców, prowadzone przez psychologów zatrudnionych w MOPS.
- Akcja profilaktyczna pn. „Dzień bez telefonu w tomaszowskich szkołach” w zakresie tematyki dotyczącej fonoholizmu w szkołach. Celem było uświadomienie młodzieży zagrożeń związanych z uzależnieniem od telefonu i życiem w wirtualnym świecie. W akcji wzięli udział uczniowie placówek oświatowych podległych miastu - wszystkie szkoły podstawowe z terenu miasta.

Wskaźnik: liczba akcji i kampanii 2.

II.11. Organizacja warsztatów dla młodzieży z zakresu umiejętności radzenia sobie ze stresem oraz warsztaty asertywności.

Odbyło się 40 spotkań z młodzieżą poświęconych rozwijaniu umiejętności radzenia sobie ze stresem, radzenia sobie w sytuacjach trudnych, konfliktowych, a także rozwijaniu umiejętności interpersonalnych, rozpoznawaniu i wyrażeniu emocji. Zajęcia odbywały się w formie warsztatowej, zajęć integrujących grupę, burzy mózgów, dramy, scenek. Poruszono tematykę uzależnień od substancji chemicznych, ryzykownych zachowań i uzależnień biohawioralnych.

Wskaźnik: liczba osób 10.

II.12. Współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi, kościołami i związkami wyznaniowymi w zakresie zapobiegania narkomanii poprzez wspieranie

organizowania spotkań, konferencji, seminariów, których celem będzie zwiększenie wiedzy oraz wymiana doświadczeń.

- W ramach akcji sierpień miesiącem wspófinansowano uczestników biorących udział w 203. Tomaszowskiej Pieszej Pielgrzymki na Jasną Górę promujących abstynencję, organizowanej przez Rzymskokatolicką Parafię Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski w Tomaszowie Mazowieckim.

Wskaźnik: liczba osób 450, liczba akcji 1

II.13. Warsztaty profilaktyczne i psycho-rozwojowe dostosowane do uczniów szkół podstawowych.

Dla uczniów szkół podstawowych przez firmę Krokus Pracownię Profilaktyczną przeprowadzone zostały warsztaty profilaktyczno-terapeutyczne z zakresu profilaktyki uzależnień i agresji.

Wskaźnik: liczba warsztatów 10

II.14. Upowszechnianie informacji na temat form pomocy dla osób uzależnionych i ich bliskich.

W ramach działania wyróżniamy:

- Wykonanie projektu i druku materiałów informacyjnych z zakresu danych teleadresowych o możliwości uzyskania pomocy (ulotki – 800 szt., wizytówki – 1000 szt., broszura informacyjna – 1000 szt.).

Wskaźnik: liczba informacji ulotki – 800 szt., wizytówki – 1000 szt., broszury informacyjne – 1000szt.

II.15 Organizacja wypoczynku w okresie ferii zimowych i wakacji z elementami profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży z terenu miasta Tomaszowa Mazowieckiego.

- Wypoczynek zimowy w szkołach podstawowych odbył się pod hasłem „Porą zimową odpoczywaj z głową”. Zajęcia uwzględniały tematy związane z profilaktyką uzależnień, propagowaniem zdrowej aktywności fizycznej, alternatywnych form spędzania czasu wolnego wśród dzieci i młodzieży, a także z szeroko pojętym bezpieczeństwem podczas

zimowych zabaw. Akcja wypoczynku zimowego „Porą zimową odpoczywaj z głową” w szkołach rozpoczęła się od 11 lutego i trwała do 22 lutego. Zimową opiekę nad dziećmi objęło 10 szkół z terenu miasta Tomaszowa Mazowieckiego. W ferii udział wzięło **1.076 dzieci**. Wydatki związane z wyżywieniem uczestników wypoczynku, wynagrodzeniem kierowników i wychowawców wyniosły **79.662,98 złotych**. Sfinansowano podczas ferii zimowych zajęcia na lodowisku w Arenie Lodowej w wysokości **4.168,80 zł**.

- W ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego pt. „Organizacja wypoczynku w okresie ferii zimowych z elementami profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży z terenu miasta Tomaszowa Mazowieckiego” przekazano 5 organizacjom pozarządowym łączną kwotę **38.000,00 zł**.

Tabela 5. Organizacja wypoczynku w okresie ferii zimowych z elementami profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży z terenu miasta Tomaszowa Mazowieckiego w organizacjach pozarządowych

lp.	nazwa organizacji	kwota wydatkowana (zł)	liczba osób
1.	Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Łódzka – Hufiec w Tomaszowie Mazowieckim	14.000,00	45
2.	Związek Strzelecki „STRZELEC” Organizacja Społeczno-Wychowawcza	5.900,00	15
3.	Fundacja Educator im. Ks. Stanisława Grada	11.600,00	6
4.	Klub „Nemo”	4.000,00	30
5.	Fundacja „N.S.J. – Rodzina”	2.500,00	30
6.	Razem	38.000,00	166

Źródło: Dane zebrane z Wydziału Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia Urzędu Miasta w Tomaszowie Mazowieckim.

- W dniach od 24 czerwca do 5 lipca 2019 roku zorganizowano w 6 szkołach wypoczynek letni pod hasłem „Wakacje z Europą w tle” dla 1108 dzieci z tomaszowskich szkół. Program realizowany w szkołach nawiązywał do tegorocznych wyborów do Parlamentu Europejskiego oraz 15. rocznicy wstąpienia Polski do Unii Europejskiej. Wypoczynek uwzględniał tematykę prozdrowotną – promowanie zdrowego stylu życia poprzez aktywność fizyczną i zdrowe odżywianie, profilaktykę uzależnień, profilaktykę zagrożeń związanych z użytkowaniem Internetu, telefonów komórkowych, tabletów. Łącznie na wypoczynek wydano około **73.939,09 zł**. Sfinansowano podczas ferii zimowych zajęcia na lodowisku w Arenie Lodowej w wysokości **8.000,00 zł**.

2) W ramach otwartego konkursu ofert na organizację wypoczynku w okresie wakacji z elementami profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży z terenu miasta Tomaszowa Mazowieckiego udzielono wsparcia 6 organizacjom pozarządowym na łączną kwotę 150.000,00 zł.

Tabela 6. Organizacja wypoczynku w okresie wakacji z elementami profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży z terenu miasta Tomaszowa Mazowieckiego w organizacjach pozarządowych.

lp.	nazwa organizacji	kwota wydatkowana (zł)	liczba osób
1.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Tomaszowie Mazowieckim	39.000,00	88
2.	Uczniowski Klub Sportowy „Dziewiątka”	9.000,00	30
3.	Fundacja Educator im. Ks. Stanisława Grada	9.000,00	45
4.	Klub sportu, rekreacji, turystyki i pływania „NEMO”	14.000,00	50
5.	Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Łódzka – Hufiec ZHP Tomaszów Mazowiecki	19.000,00	35
6.	Fundacja „N.S.J. – Rodzina”	39.000,00	90
7.	Klub Sportowy Arena	21.000,00	20
7.	Razem	150.000,00	343

Źródło: Dane zebrane z Wydziału Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia Urzędu Miasta w Tomaszowie Mazowieckim.

Wskaźnik:

wypoczynek zimowy:

liczba szkół - 10, liczba uczniów – 1242, wysokość środków finansowych – 121.831,78 zł.

wypoczynek letni:

liczba szkół -6, liczba uczniów – 1451, wysokość środków finansowych – 231.939,09 zł.

II.16. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

- spektakl profilaktyczny „Pod powierzchnią” w ilości 9.

- warsztaty profilaktyczno-terapeutyczne z zakresu profilaktyki uzależnień dla uczniów szkół podstawowych (dla uczniów SP nr 6 oraz SP nr 14 w Tomaszowie Mazowieckim) przez pracownię szkoleniową KROKUS;
- program profilaktyki zintegrowanej „Archipelag Skarbów” dla młodzieży klas 7 i 8 ZSP nr 9 oraz ZSP nr 7 w Tomaszowie Mazowieckim;
- przeprowadzenie panelu dyskusyjnego dla uczniów z zakresu dopalaczy i narkotyków po wystawieniu spektaklu „Pod powierzchnią”;
- przeprowadzenie 1 edycji programu Unplugged – programu przeciwdziałania przyjmowania substancji uzależniających przez uczniów;

Wskaźnik: liczba osób objętych profilaktyką ok. 2000.

II.17 Organizacja i finansowanie przedstawień teatralnych z zakresu profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży.

Wystawiony dla młodzieży spektakl profilaktyczny „Pod powierzchnią” miał na celu uświadomienie dzieciom i młodzieży jakie skutki wywołuje zażywanie środków psychoaktywnych, czym jest uzależnienie od narkotyków i dopalaczy. Na występ zaproszeni byli uczniowie z tomaszowskich szkół, dyrekcja i pedagodzy szkolni, przedstawiciele służb mundurowych, pracownicy socjalni. Po spektaklu uczestnicy debatowali na temat zażywania substancji szkodliwych oraz profilaktyki uzależnień. Gościnnie występował raper Rafał Chmielewski, który zaprezentował kilka swoich autorskich tekstów, opowiadający o swoim uzależnieniu i wychodzeniu z nałogu. Wystawiono 11 spektakli w terminach:

10 czerwca 2019r. – 2 spektakle – 1 połączony ze spotkaniem pedagogów szkolnych (uzależnienia wśród dzieci i młodzieży);

6 listopada 2019r. – 3 spektakle – 1 połączony z wywiadówką dla rodziców SP nr 1 i spotkaniem z psychologiem, psychoterapeutą, specjalistą terapii uzależnień – Jakubem Rychterem;

29 listopada 2019r. – 2 spektakle

Wskaźnik: liczba osób - około 1500 osób.

II.18 Utworzenie młodzieżowego zespołu ds. profilaktyki uzależnień.

Młodzieżowy Teatr ds. Ciężkich w skład którego wchodziło uczniów (10 osób), przygotował pod nadzorem reżysera spektakl profilaktyczny pt. „Pod powierzchnią”. Spektakl ten z przekazem profilaktycznym wystawiony był rówieśnikom.

Wskaźnik: liczba osób – 10

II.19. Finansowanie filmów edukacyjno-profilaktycznych dla młodzieży.

W roku 2019 nie sfinansowano filmu profilaktycznego dla młodzieży.

Wskaźnik: liczba osób 0.

<p>Zadanie III: Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej</p>
--

III.1. Działania edukacyjne dla rodziców w celu rozwijania umiejętności wychowawczych.

Fundacja TOMY otrzymała dotację w wysokości 13.000,00 zł na przeprowadzenie zadania „Działania edukacyjne dla rodziców w celu rozwijania umiejętności wychowawczych” w okresie od 01.02.2019 r. do 15.12.2019 r. W ramach zadania udzielono wsparcia 67 osobom dorosłym i 22 dzieciom i młodzieży (w sumie 89 osób) w zakresie rozwiązywania problemów małżeńskich, rozwijania umiejętności wychowawczych oraz pomocy w budowaniu silnych więzi rodzinnych poprzez indywidualne spotkania ze specjalistami Punktu Poradnictwa Rodzinnego. W ramach spotkań indywidualnych ze specjalistami zrealizowano 340 godzin. Prowadzone spotkania odbywały się systematycznie w formie konsultacji, bądź terapii, czego efektem była zauważalna poprawa jakości życia u tych osób. W wyniku działań prowadzonych w Punkcie Poradnictwa Domowego 8 osób skierowano na terapię uzależnień w ośrodkach leczenia, z czego 5 osób po ukończeniu terapii pozostaje pod stałą opieką terapeutów Punktu Poradnictwa.

Wskaźnik: liczba działań - 1.

III.2. Prowadzenie punktów konsultacyjnych udzielających pomocy osobom uzależnionym lub zagrożonym uzależnieniem od substancji psychoaktywnych oraz ich rodzinom.

- W ramach udzielonej dotacji w Stowarzyszeniu Abstynenckim AZYL działał punkt konsultacyjno – informacyjny od poniedziałku do niedzieli. Punkt służył udzielaniu informacji i poradnictwa dotyczącego możliwości podjęcia leczenia odwykowego i działań prowadzących do trzeźwości osób zarówno uzależnionych jak i zaniepokojonych nadmiernym spożywaniem alkoholu swoim bądź kogoś ze swojego otoczenia. W punkcie udzielano **46** informacji telefonicznych oraz przyjęto **25** osób.
- Dotację na prowadzenie punktu konsultacyjnego otrzymało również Stowarzyszenie Klubu Wzajemnej Pomocy „Ala”. Punkt czynny był cztery dni w tygodniu po 2 godziny. Z pomocy punktu konsultacyjnego skorzystało **76** osób w tym **22** osoby uzależnione i **38** osób współuzależnionych, **16** osobom udzielono informacji telefonicznie. Punkt konsultacyjny stanowił niejednokrotnie pierwszy kontakt dla uzależnionego lub dla osoby współuzależnionej. Jego zadaniem było udzielenie niezbędnych informacji o uzależnieniu, a celem nadrzędnym zmotywowanie do podjęcia leczenia oraz nakłonienie do szukania pomocy w sytuacji przemocy domowej.

Wskaźnik: liczba punktów konsultacyjnych 2.

III.3. Finansowanie zatrudnienia specjalistów udzielających pomocy osobom uzależnionym oraz osobom doświadczającym przemocy oraz ich bliskim.

Podpisano umowę z psychologiem na przeprowadzenie terapii grupowej dla nieograniczonej liczby osób uzależnionych i współuzależnionych. Terapia prowadzona była podczas dyżurów w każdą środę miesiąca w godzinach od 15.00 do 18.00 w siedzibie Poradni Leczenia Uzależnień przy ul. Granicznej 63 w okresie 02.01.2019 r. – 30.09.2019 r. Z terapii skorzystało **70** osób uzależnionych i **35** osób współuzależnionych. Tematy zajęć:

3. - Rozpoznawanie i radzenie sobie z głodem alkoholowym;
4. - Wpływ alkoholu na życie rodzinne i zawodowe;
5. - Nałogowe regulowanie uczuć;
6. - Uzależnienie a życie społeczne. Konsekwencje.;

Wskaźnik: liczba osób objętych pomocą **70** osób uzależnionych i **35** osób współuzależnionych.

III.4. Prowadzenie działań związanych z pomocą psychologiczną i prawną na rzecz rodzin i osób zagrożonych uzależnieniem.

- W ramach **Klubu Integracji Społecznej** funkcjonującego w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej grupa **17** beneficjentów wzięła udział w 4 warsztatach z doradcą zawodowym Powiatowego Urzędu Pracy. Pomoc udzielona była osobom długotrwale bezrobotnym i zagrożonym wykluczeniem społecznym, korzystającym z pomocy MOPS. Były to również osoby uzależnione i współuzależnione. W ramach pomocy dla osób bezrobotnych zorganizowano warsztaty z doradcą zawodowym Powiatowego Urzędu Pracy nt.:
  - ✓ „Metody i sposoby poszukiwania pracy”;
  - ✓ warsztaty z wykładowcą Centrum Nauki i Biznesu „Żak” – „Bezpłatna edukacja dla dorosłych poprawianie swojego wizerunku”;
  - ✓ warsztaty z psychologiem – „Manipulacje w dzisiejszym świecie. Jak się przed nimi bronić”;
  - ✓ warsztaty z członkiem Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - „Jak nie popaść w uzależnienie od alkoholu”.
- W 2019 roku zawarto pomiędzy Gminą Miasto Tomaszów Mazowiecki a Powiatem Tomaszowskim na współfinansowanie w kosztach pracy socjalnej oraz pomocy psychospołecznej i prawnej wykonywanej przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Tomaszowie Mazowieckim prowadzony przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tomaszowie Mazowieckim na rzecz osób i rodzin dotkniętych lub zagrożonych alkoholizmem, przemocą fizyczną i psychiczną oraz innymi formami patologii społecznej. Otrzymane środki finansowe w wysokości **15.000,00 zł.** wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem tj. na dofinansowanie kosztów pracy socjalnej oraz pomocy psychospołecznej i prawnej wykonywanej w 2019r. przez OIK. W 2019 roku z pomocy Ośrodka skorzystało **2101** mieszkańców Tomaszowa Mazowieckiego, co stanowiło 83,91% ogółu korzystających (1394 razy korzystali z usług psychologa, 404 razy z usług radcy prawnego, 193 razy z usług pedagoga, 74 razy z usług specjalisty ds. uzależnień, 36 razy z usług prawnika socjalnego).

Wskaźnik: liczba osób objętych pomocą 2118.

Zadanie IV: Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego

IV.1. Objęcie wsparciem socjalnym i pomocą społeczną osób uzależnionych i ich rodzin.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

- Liczba osób samotnych i rodzin korzystających z pomocy materialnej Ośrodka objętych pomocą z powodu uzależnienia lub nadużywania narkotyków przez co najmniej jeden z członków rodziny – **5**, w tym 2 kobiety i 3 mężczyzn.
- Formy udzielonego wsparcia finansowego dla osób uzależnionych od narkotyków i ich rodzin:
  - zasiłek stały 2 osoby na kwotę 12.335,08 zł;
  - zasiłek okresowy 3 osoby na kwotę 5.620,80 zł;
  - zasiłek celowy zwrot kosztów leczenia w kwocie 150 zł;
  - zasiłek celowy na zakup artykułów żywnościowych (program rządowy Posiłek w szkole i w domu) 2 osoby na kwotę 2.200,00 zł;
  - środki czystości 1 osoba na kwotę 49,51 zł;
  - zasiłek celowy na żywność 1 osoba na kwotę 90,00 zł.
- Rodzaje prowadzonych działań dla osób uzależnionych od narkotyków:
  - kierowanie klientów przez pracowników socjalnych do Fundacji „Arka Nadziei” w Tomaszowie Mazowieckim ul. Dzieci Polskich 41A celem uzyskania pomocy w formie terapii;
  - kierowanie na leczenie długoterminowe do placówek „MONAR-u” 1 osoba.

Wskaźnik: liczba osób objętych pomocą 5, w tym 2 kobiety i 3 mężczyzn.

IV.2. Organizacja akcji, pikników promujących zdrowy styl życia wolny od uzależnień i sprzyjających integracji ze środowiskiem lokalnym.

- W dniach 10 – 19 maja 2019 roku odbyła się XXXII edycja Tomaszowskiego Forum Trzeźwości pod nazwą „Alkoholizm w szpilkach”. Celem imprezy było zwrócenie uwagi mieszkańcom miasta Tomaszowa Mazowieckiego na problemy związane z uzależnieniami oraz kształtowanie pozytywnych postaw, promowanie trzeźwości oraz zdrowego stylu życia. W ramach Forum zorganizowano:
  - 1) spektakl profilaktyczny „Pod powierzchnią” w wykonaniu młodzieżowego teatru ds. ciężkich, którego tematem było uzależnienie od narkotyków i dopalaczy. Następnie uczniowie z tomaszowskich szkół, a także dyrekcja i pedagodzy uczestniczyli w debacie na temat uzależnień od alkoholu i narkotyków;
  - 2) szkolenie dla zespołów interdyscyplinarnych pn. „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w praktyce – aktualne przepisy, najnowsze orzecznictwo, wytyczne NIK”;
  - 3) warsztaty z programu informacyjno-konsultacyjnego „Pomarańczowa Linia” prowadzone przez instruktorkę terapii uzależnień panią Annę Pietrzak;
  - 4) spotkanie z Miką Dunin – autorkę takich książek jak: „Alkoholiczka”, „Miłość i inne deliria”. Podczas spotkania dziennikarka i blogerka opowiadała o swoim uzależnieniu, o chorobie alkoholowej, o tym jak wyjść z nałogu, jak znaleźć swój życiowy cel. Odpowiadała na pytania zgromadzonej publiczności, której frekwencja wynosiła blisko 120 osób;
  - 5) koncert Tomasza Stockingera pt. „Melodią wracasz do mnie”;
  - 6) bal abstynencki dla osób zrzeszonych w stowarzyszeniach abstynenckich, ich rodzin i przyjaciół, członków MKRPA, przedstawicieli samorządu.
  - 7) XXV Tomaszowski Bieg Trzeźwości na Placu Kościuszki. Głównym celem biegu była popularyzacja zdrowego trybu życia oraz postaw abstynenckich wobec alkoholu, narkotyków i dopalaczy.
  - 8) pierwszy bieg w szpilkach. Panie miały do pokonania dystans 50 metrów. Do udziału zgłosiło się 10 kobiet.
- W ramach organizacji Miejskiego Dnia Dziecka w dniu 1 czerwca w Parku Bulwary wystawiony został spektakl dla dzieci pod nazwą „Zaczarowany las” . Zapewniono dzieciom szereg animacji i zabaw. Zorganizowano rekreacyjny tor przeszkód i zabawy ruchowe na świeżym. Wśród imprezowych atrakcji nie zabrakło pokazów sprzętów

służb mundurowych, występów artystycznych uczestników zajęć Miejskiego Centrum Kultury oraz Powiatowego Centrum Animacji Społecznej.

- W ramach festynu rodzinnego 2 czerwca 2019 roku zorganizowano recital w Parku Bulwary w wykonaniu Piotra Goljata..
- W dniu 25 sierpnia 2019 roku odbył się już XII Piknik Organizacji Pozarządowych Lokalni Niebanalni – impreza promująca ideę wolontariatu i działalność organizacji pozarządowych w tym stowarzyszeń abstynenckich oraz jako oferta spędzenia czasu wolnego. W pikniku wzięło udział około 3000 osób.
- Od 21 do 31 marca 2019 roku została przeprowadzona akcja pn. „Legalne Wagary”. Akcja „Legalne Wagary” skierowana była do młodzieży ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Miała na celu promocje idei wolontariatu wśród młodzieży, a w szczególności pomoc społeczną przy pracach porządkowych na terenie Miasta Tomaszowa Mazowieckiego oraz promowanie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, zdrowego i aktywnego stylu życia. W akcji wzięło udział **183** uczniów ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Wskaźnik: liczba zorganizowanych imprez–5.

IV. Podsumowanie

Raport przedstawia podsumowanie pierwszego rok realizacji trzyletniego Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2019-2021.

W celu osiągnięcia jak najtrwalszych i długofalowych efektów, działania zostały skoncentrowane na dzieciach i młodzieży. Realizowany program profilaktyczny skierowany był do ogólnej populacji uczniów tomaszowskich szkół, jak również do rodziców i pedagogów. Ponadto kontynuowano działania mające na celu budowanie alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu w połączeniu z profesjonalną opieką wychowawczą. Działania te realizowane były przez kluby sportowe i stowarzyszenia. W ramach Programu prowadzono również działania pomocowe dla osób uzależnionych oraz ich rodzin, w formie finansowej i rzeczowej.

Na realizację Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2019-2021 w roku 2019 wydatkowano łącznie 60 799,24 zł (w tym: z budżetu MOPS kwotę 20 445,39 zł,

ze środków uzyskanych z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych kwotę 40 353,85 zł.).

**V. Wykonanie planu wydatków za rok 2019 na realizację zadań określonych
w „Miejskim Programie Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2019 – 2021”.**

Realizacja planu dochodów z tytułu wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, przychodów i wydatków na realizację zadań określonych w programie zwalczania narkomanii za 2019 r.							
Dział	Rozdział	Paragraf	Pozycja	WYSZCZEGÓLNIENIE	Plan po zmianach	Wykonanie	%
				II. WYDATKI	68 000,00	40 353,85	59,34%
				WYDATKI BIEŻĄCE w tym:			
851				OCHRONA ZDROWIA			
	85153			Zwalczanie narkomanii	28 000,00	10 353,85	36,98%
				Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży	28 000,00	10 353,85	36,98%
				DOTACJE DLA JEDNOSTEK SPOZA SEKTORA FINANSÓW PUBLICZNYCH			
851				OCHRONA ZDROWIA	40 000,00	30 000,00	100,00%
	85153			Zwalczanie narkomanii	40 000,00	30 000,00	100,00%
				Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży.	40 000,00	30 000,00	75,00%